

XEVI XIRGO

«Puigdemont té clar que no aturarà la seva lluita»

El periodista i director d'*El Punt Avui*, Xevi Xirgo i Teixidor (Cassà de la Selva, Gironès, 1964), és l'autor de dos dels llibres més venuts actualment. Es tracta del relat del president Carles Puigdemont, primer durant el seu període com a president ('M'explico'); i després durant el seu període a Bèlgica ('La lluita a l'exili'). Editats per La Campana, l'èxit ha estat tal que 'La lluita a l'exili' ha liderat el rànquing de vendes a l'Estat espanyol. Parlem amb Xirgo sobre els dos llibres i sobre l'actualitat catalana, que en bona part gira al voltant de la figura del president a l'exili.

Per Manuel Lillo / @lillousechi
Fotografies de Jordi Play / @fotojordiplay

Primera de tot, l'enhonorabona per l'èxit. Esperava que els llibres tingueren tan bona rebuda, pel que fa a les vendes?

—Mentre feia la feina mai no m'ho vaig plantejar, això. Pretenia que els llibres tinguessin visió històrica. I com que no sabia quan sortirien publicats, mai no vaig pensar en l'efecte que tindrien. Però les xifres de vendes m'han sorprès extraordinàriament.

—Vostè comença a escriure *M'explico* des del mateix moment en què Carles Puigdemont sona com a candidat a ser investit president, després del "pas al costat" d'Artur Mas. Tenia la sensació que l'etapa presidencial seria tan convulsa com ho va ser?

—Jo començo a fer *M'explico* just un mes després que ell fos elegit president...

—Al llibre relata els dies previs a la investidura...

—Sí, sí. Vaig rescatar tot el que havia passat abans, però les converses amb

ell que omplen les pàgines del llibre les començo més endavant. És quan sé que serà president que li plantejo aquesta opció. El president Puigdemont i jo ens coneixem de fa anys, hi ha una relació de confiança i, d'alguna manera, tots sabem que aquella legislatura que havia de venir no anava a ser del tot normal. Però et mentiria si et digués que jo ja intuïa que passaria tot el que va acabar passant, evidentment.

—Des de quan coneix el president Carles Puigdemont?

—El 1984 vam coincidir al diari *El Punt*. Ell va començar com a corrector. El 1992 va plegar, i en aquell període vam coincidir com a companys.

—Quina etapa ha estat més interessant per a vostè a l'hora de ser relatada, el període del president Puigdemont a la Generalitat o el seu període a l'exili?

—Són dues etapes molt diferents i per això se n'han fet dos volums. De fet, l'estil és diferent en cada llibre. Els fets

a Catalunya eren molt intensos, i quan molts no sabien què pensava el president en aquells moments, llavors jo vaig tenir el privilegi de fer de càmera en el primer llibre. El segon, el de l'exili, el trobo més atractiu des del punt de vista periodístic, però això no vol dir que sigui ni pitjor ni millor que el primer. Al segon llibre hi ha molts fets desconeguts, és més complicat de fer i tots dos hem patit molt, perquè l'exili és una etapa més complicada.

—En l'etapa del president Puigdemont a la Generalitat, amb quin moment es quedaria? Quin és, segons vostè, el que més representa aquell període?

—N'hi ha un que és l'1 d'octubre. L'èxit que va suposar aquella jornada, per a ell com a president, però sobretot per al país, és evident. Però tot el procés previ a l'1 d'octubre, així com els dies posteriors, també va ser molt intens. Al seu dietari personal, que també reproduïm a *M'explico*, explicava que se sentia el "parallamps" →

«No tinc clar que Puigdemont hagi de renunciar a la feina d'eurodiputat per intentar tornar a ser president»

de Catalunya. I jo tenia el privilegi de saber què estava pensant. Efectivament, es va convertir en el parallamps.

—Parallamps?

—Això ho escriu ell. Entre el 10 d'octubre de 2017, quan el president Puigdemont suspèn la declaració d'independència, i el 27 d'octubre, quan el Parlament vota la proclamació, és quan el president rep totes les pressions d'empresaris, de l'Església, del lehendakari Urkullu, de l'independentisme... I en un moment donat fa un dietari en què escriu això, que se sent el parallamps de Catalunya, perquè rebia les pressions d'absolutament tothom. Aquell va ser un moment de tempesta i li va caure tot al damunt. Des d'un punt de vista polític, ell va aguantar ferm. Però des d'un punt de vista personal li va caure un llamp a sobre.

—Pel que fa a l'exili, amb quin moment es quedaria?

—En aquest segon volum hi ha converses personals, molt íntimes, que se m'han quedat enregistrades. Em quedaria amb l'essència de la batalla que ell presenta des de Bèlgica i amb totes les victòries judicials. És evident que hi ha un moment mediàtic excepcional, que és l'estada a la presó de Neumünster. Va ser dolorós. Jo l'hi vaig poder visitar tot just quan encara no sabíem si l'extradirien o no. Aquell moment se't queda guardat per sempre. Però també hi ha molta feina desconeguda de l'exili, recollida al segon volum, que és molt rellevant.

—En aquell moment, quan Puigdemont es trobava empresonat a Alemanya, pràcticament tothom donava per fet que l'extradirien. Vostè què en pensava?

—Jo el vaig anar a veure, amb la seua dona (Marcela Topor) i el seu amic —i ara senador— Jami Matamala, pensant que l'extradirien. Tot feia pensar que ho farien per algun dels delictes pels quals era reclamat. També hi havia una pressió enorme per part de tot l'entorn mediàtic: molts mitjans ja parlaven, fins i tot, de quin dia tornaria. I tot ens portava a pensar això. Però també he de dir que quan

vaig anar a parlar amb ell, tot i que havia entrat molt preocupat, en vaig sortir molt alleugerit. El discurs que em va fer sobre la situació a Alemanya i sobre què podia passar no és que fos optimista: és que era realista. El vaig veure molt ferm.

—Tornant al primer volum, a molts els ha sorprès, per exemple, que el president Jordi Pujol animara el president Puigdemont a proclamar la independència. A vostè també?

—Hi ha vàries missives del president Pujol reflectides als llibres. Li va proposar una sortida airosa, tal com va fer altra gent.

—Hi ha, però, moltes crítiques des d'Esquerra Republicana contra el que s'escriu en aquests dos volums. En la introducció del llibre *Ho tornarem a fer*, signat per Oriol Junqueras i Marta Rovira, expliquen que no faran "retrets" contra ningú. Ho interpreta com un missatge al president a l'exili pel que ha dit en aquests dos llibres, en què també parla de les discrepàncies amb ERC?

—Jo no. Intento no entrar en el terreny polític i quedar-me en el terreny instrumental de la feina que he fet. Crec que aquests no són llibres de retrets, sinó de fets. Perquè els fets relaten què pensava el president en cada moment. Això no és un retret, sinó un retrat del que estava passant. Algú ho pot interpretar així, però el llibre no està pensat per fer retrets. El president ja ho diu al pròleg: no s'ha de fer categoria de l'anècdota d'un fragment. Perquè en un moment donat es pot llegir que el president, tal dia, estava indignat amb alguna qüestió, però tres dies després ja ho ha normalitzat. Jo he llegit el llibre de Junqueras i Rovira, que no és comparable i no el trobo com una resposta a res en concret, sinó com un manual del que ha de venir a partir d'ara. I, a més a més, hi veig més coincidències que diferències amb el discurs polític que Puigdemont fa en els seus llibres.

—El cert és que el president exposa clarament, en aquests dos llibres, les diferències amb els seus socis de Govern. Segons vostè, aquella tensió procedia

de la falta de sintonia personal entre Puigdemont i Junqueras o de la desconfiança tradicional que hi ha entre els espais que lideren tots dos?

—No són diferències personals. En tot cas són polítiques. La relació que deuen tenir entre tots dos, tal com han dit en entrevistes respectives a TV3, no crec que influeixi. La discrepància és política o estratègica. Però Puigdemont no només té aquestes discrepàncies amb Junqueras: també es refereix a la CUP, a la Marta Pascal, al Santi Vila i d'altres.

—Al llibre de l'exili s'explica com Puigdemont aspirava a ser investit, novament, president de la Generalitat, aquesta vegada a distància, però Roger Torrent es va acabar fent enrere. Puigdemont assegura que tenia previst tornar a Catalunya una vegada investit. Sabia com dur a terme la tornada, tenint en compte que la policia estava controlant tots els accessos per impedir-ho?

—Ell tenia un pla de tornada. La condició que posava era tornar com a president i no com a diputat. No toca explicar com havia de tornar, però ho tenia clar.

—Una vegada es va descartar la seua investidura, Puigdemont sempre explica, a *La lluita a l'exili*, el seu desig d'investir un altre president i desencallar el bloqueig institucional. En cap moment no va tindre la temptació d'anar, novament, a unes noves eleccions a Catalunya i ampliar la diferència amb ERC?

—A mi no m'ho va expressar mai. Si no, sortiria al llibre. El seu principal objectiu era ser elegit president i tornar. Com que no va poder ser, va intentar posar en evidència que el Parlament català no podia triar el seu president, atès que no es van permetre, tampoc, les investidures de Jordi Sánchez i Jordi Turull.

—Curiosament, al llibre tampoc s'explica massa, tot i que vostè insisteix perquè ho explique el president, com va ser la tria del president Torra. Per què no detalla aquella decisió?

—Aquella va ser una tria coral: un equip de persones es va reunir, van donar la seva opinió i la conclusió va ser que, →

→ a diferència d'altres parlaments autonòmics, on es pot triar un president que no sigui diputat, a Catalunya sí que havia de ser diputat. El ventall d'opcions, per tant, era més reduït. El president Puigdemont insisteix molt a dir que la tria del president Torra no va ser una decisió personal seva, que va ser un relat molt impositat. Era una decisió de diverses persones, i suposo que ell també hi devia estar d'acord.

—El que no s'explica al segon llibre és com va viure el president a l'exili l'episodi de la pancarta al Palau de la Generalitat, que servirà al Tribunal Suprem per inhabilitar, previsiblement, l'actual president, Quim Torra. Allò no li va agradar.

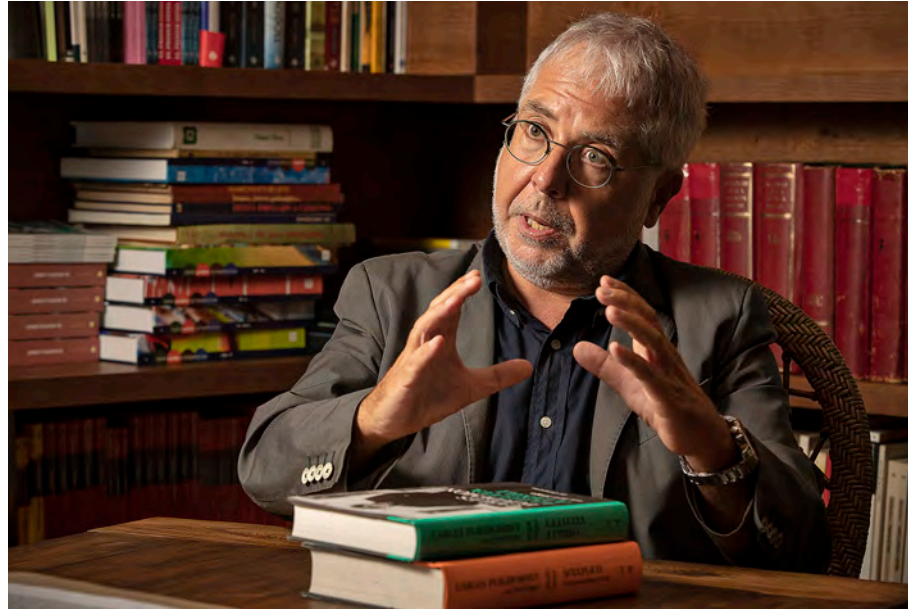
—És que el llibre el vam acabar abans de tot aquest conflicte. Estava pensat perquè sortís per Sant Jordi...

—Aquell episodi va ser de la primavera de 2019, i el llibre s'allarga fins a inicis de 2020.

—Però aquell afer es va acabar embolicant molt després; quan s'ha sabut que podia conduir cap a una inhabilitació ha sigut els darrers mesos. Hi ha un moment, crec, que Puigdemont diu que no hi està del tot d'acord, però que entén el que ha fet el president Torra en defensa d'un dret fonamental. Però el llibre es va acabar abans que la situació es compliqués tant. La COVID va fer que el llibre s'imprimís mesos més tard del que estava previst, i durant aquell temps no vam continuar la feina que havíem estat fent. El llibre s'acabava quan ell pren possessió com a eurodiputat. I en canvi, al bloc de fotos, hi entra l'acte del Consell per la República a Perpinyà, del 29 de febrer. Això va ser una decisió d'última hora i ha provocat un decalatge. La discussió per l'afer Torra, però, és més recent.

—És cert que el segon llibre parla de la lluita a l'exili, però és evident que el president Puigdemont tenia, i encara té i tindrà, molta influència a l'interior. Per això sobta que no explique el perquè del pacte de Junts per Catalunya amb el PSC a la Diputació de Barcelona. Aquell episodi va ser, segurament, el que més ha desconcertat l'independentisme durant aquesta legislatura

—És cert. *La lluita a l'exili* és diferent a *M'explico*. Com es pot comprovar en el primer llibre, les trobades eren freqüents a la Casa dels Canonges. En canvi, ja per al segon llibre, les trobades a Bèlgica eren mensuals, i llavors no repassàvem

l'actualitat amb la mateixa exhaustivitat. És cert que aquell pacte a la Diputació de Barcelona va ser molt rellevant. Si no s'esplaia és perquè no ha volgut. Jo li vaig preguntar, en tot cas, i ell va tirar pilotes fora. Vaig detectar que ell no estava còmode quan parlàvem d'aquest tema.

—Hi haurà alguna tercera part?

—N'estem parlant. Però no hem arribat encara a cap conclusió. La repercussió final ens ha fet adonar de la rellevància del treball que hem fet. Ara em trobo persones que em diuen que ja saben, amb exhaustivitat, el que va passar, i que es pregunten si ho continuaran sabent. Perquè si la feina feta té un valor històric, també el tindrà el fet que es continuï explicant tot el que passa. Necessitàvem un període de descans i ara hem plantejat si val la pena continuar, però no hem acordat res.

—Per acabar, permetem que li faci una pregunta estrictament política. Les eleccions catalanes encara no tenen data, però es preveu que no seran més tard d'inicis de l'any vinent. El president a l'exili, fins ara, manté la legitimitat, entre altres coses, perquè lidera Junts per Catalunya, la formació més votada de l'independentisme. Hi ha en Waterloo la sensació que la figura del president a l'exili podria perdre una mica de pes si això deixa de ser així en les properes eleccions?

—No li ho sé dir. No n'hem parlat. En tot cas, li podria donar la meva opinió.

—Endavant.

—Les enquestes d'ara són molt relatives. Abans del 21 de desembre de 2017 deien una cosa que finalment no es va acabar complint. Tampoc no tinc clar si, a diferència del 21-D, Puigdemont serà o no cap de llista. Jo, si fos ell, ho meditaria. En aquell moment tenia opcions de ser investit i de travessar la frontera si això passava. Però ara el president té una feina, que és la d'eurodiputat, i hi hauria de renunciar per esdevenir diputat al Parlament. Jo no tinc clar que hagi de renunciar alegrement a la feina que ha fet el darrer any a Europa. Si analitzes la gent amb què s'ha reunit i tots els viatges que ha fet... Sense la seva feina a Europa no haurien sortit bé les batalles que ha plantejat. I el president Puigdemont té clar que no aturarà la seva lluita, independentment que la faci com a diputat català, com a eurodiputat... Ell ha de valorar com és més efectiu mantenir aquest pols amb l'Estat. Per tant, malgrat el resultat que hi pugui haver a les eleccions, la legitimitat no la perdrà. Aquestes discussions del dia a dia sobre qui guanyarà o no les eleccions són una mica tristes. Per a mi hi ha una qüestió major, que és l'1 d'octubre i preservar-ne la legitimitat. I quan hi hagi les eleccions, caldrà valorar si l'independentisme suma més del 50% dels vots, que faria en aquest cas l'independentisme... Aquests interrogants, per a mi, són més importants que qui quedarà més tocat després de les eleccions. ●